

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marta Romańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Wojciech Katner

w sprawie ze skargi A. S.

przeciwko J. M.

o uchylenie wyroku sądu polubownego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 maja 2012 r.,

zażalenia pozwanego

na postanowienie o kosztach zawarte w pkt. 1 i 3

wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 24 sierpnia 2011 r.,

1) oddala zażalenie,

2) zasądza od J. M. na rzecz A. S. kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

W wyroku z 24 sierpnia 2011 r. Sąd Apelacyjny zasądził od J. M. - pozwanego w sprawie ze skargi A. S. o uchylenie wyroku sądu polubownego na rzecz powoda kwotę 93 829 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego rozstrzygające o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego J. M. zarzucił, że zapadło ono z obrazą art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, chociaż ujawnione w niej okoliczności uzasadniały odstąpienie od obciążenia go kosztami postępowania.

Powód wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Ustawodawca nie skonkretyzował w nim pojęcia „wypadek szczególnie uzasadniony”, pozostawiając sądowi tę kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, nie publ.). Możliwość odstąpienia od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania, wprowadzona w art. 102 k.p.c. stanowi zatem dyskrecyjną kompetencję sądu rozpoznającego sprawę, nie oznacza to jednak, by stosowanie tego przepisu mogło następować w sposób całkowicie dowolny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 marca 2011 r., IV CZ 136/10, nie publ. oraz wyrok Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2011 r., V CZ 23/11, nie publ.).

Odstąpienie od obciążenia strony przegrywającej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi mogą uzasadniać zarówno fakty związane

z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Zatem przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że o nieobciążeniu strony przegrywającej kosztami procesu sąd orzeka na podstawie okoliczności konkretnej sprawy zasługujących na miano wyjątkowych (wyrok z 15 lipca 2004 r., V CK 648/03, nie publ.). Stwierdzenie, że dane okoliczności mają charakter „wypadków szczególnie uzasadnionych” następuje niezależnie od przyznanego stronie zwolnienia od kosztów sądowych (postanowienia Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2007 r., V CSK 292/06, nie publ.; z 13 października 2010 r., I CZ 100/10, nie publ.; z 19 stycznia 2011 r., V CZ 91/10, nie publ.; z 9 lutego 2011 r., V CZ 97/10, nie publ.).

W niniejszej sprawie skarżący nie powołał się na takie okoliczności, które można by uznać za szczególnie wyjątkowe, uzasadniające zmianę zaskarżonego postanowienia przez sąd wyższej instancji (zob. m.in. postanowienia SN z 3 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, nie publ. i z 1 października 2010 r., I CZ 142/10, nie publ.). W takich kategoriach nie sposób jest potraktować perspektywy otrzymania wynagrodzenia w terminie 10 października 2011 r., bo skoro skarżący może podjąć pracę, to może też ponieść koszty postępowania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu, a co do kosztów postępowania zażaleniowego – stosownie do art. 108 § 1, art. 98 § 1 i 3, art. 122 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 4, § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).